

Załącznik nr 10.1 do Regulaminu naboru
i oceny wniosków o dofinansowanie
projektów (...) z dnia 17 marca 2009 r.

KARTA OCENY MERYTORYCZNEJ PUNKTOWEJ – KARTA Z DEFINICJĄ KRYTERIÓW OŚ PRIORYTETOWA – ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Lp.	Kryterium	Skala punktowa	Waga	Opis kryterium	Definicja kryterium
	Działanie 6.1 Poprawa i zapobieganie degradacji środowiska poprzez budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury ochrony środowiska. Poddziałanie 6.1.1 Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi.				
1	Eliminacja lub ograniczenie ilości odpadów kierowanych do składowania.	0 - 4 punkty	4	Kryterium punktuje projekty, które w największym stopniu eliminują lub ograniczają ilość odpadów kierowanych do składowania. Ilość odpadów kierowana do składowania to różnica między ilością obecnie składowanych odpadów, a ilością odpadów składowanych po zakończeniu realizacji projektu z obszaru objętego realizacją projektu.	Kryterium punktuje projekty, które w największym stopniu eliminują lub ograniczają ilość odpadów kierowanych do składowania. Priorytetem jest skierowanie jak największej ilości odpadów do procesów odzysku i unieszkodliwiania, innych niż składowanie. Dlatego ilość odpadów o którą został zmniejszony strumień odpadów składowanych stanowi kryterium oceny projektów. Punktacja przyznawana jest w zależności od ilości, o którą został zmniejszony strumień odpadów składowanych. Stworzono przedziały ilościowe odpowiadające ilości ograniczonych bądź wyeliminowanych odpadów i przypisano im konkretną ilość punktów. I tak: ↳ 50,001 tys. Mg i powyżej – 4 pkt; ↳ 30,001-50 tys. Mg – 3 pkt;

Olsztyn, 17 marca 2009 r.

Lp.	Kryterium	Skala punktowa	Waga	Opis kryterium	Definicja kryterium					
					<div>↳ 20,001-30 tys. Mg – 2 pkt;</div> <div>↳ 10,001-20 tys. Mg – 1 pkt;</div> <div>↳ do 10 tys. Mg – 0 pkt.</div>					
2	Zapewnienie poziomów odzysku i recyklingu odpadów.	4, 2, 0 punktów	3	Kryterium punktuje stopień osiągnięcia lub przekroczenia poziomów odzysku i recyklingu odpadów, zgodnie z Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami (WPGO) [% dla roku 2010] łącznie dla odpadów biodegradowalnych i odpadów opakowaniowych.	<p>Kryterium punktuje stopień osiągnięcia lub przekroczenia poziomów odzysku i recyklingu odpadów, zgodnie z Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami (WPGO) [% dla roku 2010] łącznie dla odpadów biodegradowalnych i odpadów opakowaniowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> Odpady ulegające biodegradacji powinny zostać określone w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku, zgodnie z art. 16a ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2007.39.251 ze zm.). Do dnia 31 grudnia 2010 roku masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania powinna osiągnąć nie więcej niż 75% wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995r. W WPGO wymagania te zostały uszczegółowione i przeliczone na mieszkańca na rok, i z tej danej należy korzystać przy obliczeniach. <p>W celu stwierdzenia, jaki poziom odzysku i recyklingu odpadów ulegających biodegradacji zostanie osiągnięty w porównaniu z pułapami zawartymi z WPGO, należy wykorzystać następującą metodologię:</p> <p>a. Obliczenie stosunku ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowisko w przeliczeniu na 1 mieszkańca (po zakończeniu realizacji projektu) / Ilość odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowisko w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 1995 (47 kg/mieszkańca wsi wg WPGO *100% lub 155kg/mieszkańca miasta wg WPGO * 100%)</p> <p>b. Wyliczenie R(a) - różnicy pomiędzy wymaganym poziomem do osiągnięcia a faktycznym.</p> <ul style="list-style-type: none"> Odpady opakowaniowe, zgodnie z aktualnym rozporządzeniem ministra właściwego do spraw ochrony środowiska, powinny być poddawane procesom odzysku i recyklingu. Do obliczeń przyjmujemy roczne poziomy odzysku i recyklingu przyjęte w WPGO. <p>Przy określaniu łącznej liczby punktów ogółem należy skorzystać z poniższej tabeli.</p> <table><tr><td>Uzyskany poziom odzysku i recyklingu w</td><td>Sposób oceny</td><td>Przyznana liczba punktów</td><td>Waga</td><td>Liczba punktów ogółem</td></tr></table>	Uzyskany poziom odzysku i recyklingu w	Sposób oceny	Przyznana liczba punktów	Waga	Liczba punktów ogółem
Uzyskany poziom odzysku i recyklingu w	Sposób oceny	Przyznana liczba punktów	Waga	Liczba punktów ogółem						

Lp.	Kryterium	Skala punktowa	Waga	Opis kryterium	Definicja kryterium				
					zależności od rodzaju odpadów				
					Uzyskany poziom odzysku odpadów ulegających biodegradacji	4 p. – przekroczenie o 10% w stosunku do WPGO; 2 p. – osiągnięcie poziomu określonego w WPGO; 0 p. - nie osiągnięcie poziomu określonego w WPGO.		0,8	
					Uzyskany poziom odzysku odpadów opakowaniowych (opakowania ogółem)			0,1	
					Uzyskany poziom recyklingu odpadów opakowaniowych (opakowania ogółem)			0,1	
					SUMA				
3	Rekultywacja składowisk (wg definicji przyjętej w ustawie o odpadach) w ramach systemu gospodarki odpadami w RGO.	0 - 4 punkty	2	Kryterium punktuje kompleksowe projekty z zakresu gospodarki odpadami realizowane w Regionach Gospodarki Odpadami, w ramach których przewidziano zamykanie i rekultywację składowisk. Największą ilość punktów otrzymają projekty zakładające rekultywację dużych powierzchni poskładowiskowych.	Kryterium punktuje kompleksowe projekty z zakresu gospodarki odpadami realizowane w Regionach Gospodarki Odpadami, w ramach których przewidziano zamykanie i rekultywację składowisk. Poprzez powierzchnię poskładowiskową podlegającą rekultywacji rozumie się sumę powierzchni wszystkich składowisk przewidzianych do rekultywacji w ramach danego projektu. Poprzez rekultywację rozumie się prace zabezpieczające składowisko odpadów przed jego szkodliwym oddziaływaniem na wody powierzchniowe i podziemne oraz powietrze, integrujące obszar składowiska z otaczającym środowiskiem oraz umożliwiające obserwację wpływu składowiska na środowisko. Wartość wskaźnika powinna być mierzona w ha, zgodnie z projektami				

Lp.	Kryterium	Skala punktowa	Waga	Opis kryterium	Definicja kryterium
					<p>technicznego zamknięcia składowisk.</p> <p>Punktowana jest suma powierzchni wszystkich składowisk przewidzianych do rekultywacji w ramach danego projektu, mierzona w ha:</p> <p>↳10 ha i powyżej - 4 pkt;</p> <p>↳5-9,99 ha - 3 pkt;</p> <p>↳2-4,9 ha - 2 pkt;</p> <p>↳1-1,99 ha - 1 pkt;</p> <p>↳poniżej 0,99 ha - 0 pkt.</p>
4	Wskaźnik jednostkowych kosztów inwestycyjnych.	Punkty z przedziału <0-4>	2	Kryterium będzie mierzone za pomocą wskaźnika kosztu inwestycyjnego. Wskaźnik obliczamy jako stosunek całkowitych nakładów inwestycyjnych niezbędnych do realizacji projektu do ilości odpadów poddanych procesowi odzysku i/lub unieszkodliwiania w ciągu roku w ramach systemu (zł/Mg/a).	<p>Kryterium będzie mierzone za pomocą wskaźnika kosztu inwestycyjnego.</p> <p>Punkty obliczane są za pomocą następującego wzoru:</p> <p>$(x/y) \cdot 4$ pkt., gdzie „x” – to najniższy wskaźnik w danym konkursie, natomiast „y” – to wskaźnik ocenianego projektu.</p>
5	<p>Przygotowanie projektu – gotowość do realizacji inwestycji:</p> <p>a) własność gruntów,</p> <p>b) stan prawny beneficjenta,</p> <p>c) przygotowanie instytucjonalne do wdrażania,</p> <p>d) wartość zadań inwestycyjnych posiadających pozwolenia na budowę w stosunku do wartości wszystkich zadań,</p> <p>e) wartość kontraktów posiadających dokumentację przetargową w stosunku do</p>	<p>a) 0-1 punkt</p> <p>b) 0-1 punkt</p> <p>c) 0-1 punkt</p> <p>d) 0-4 punkt</p> <p>e) 0-4 punkt</p>	<p>a) 2</p> <p>b) 2</p> <p>c) 1</p> <p>d) 3</p> <p>e) 2</p>	<p>Kryterium punktuje przygotowanie projektu rozumiane jako gotowość do realizacji inwestycji.</p> <p>Kryterium punktuje przygotowanie projektu rozumiane jako gotowość do realizacji inwestycji. Najwięcej punktów otrzymają projekty, których przygotowanie jest najbardziej zaawansowane. Przez stopień przygotowania projektu rozumie się uregulowanie własności gruntów, stanu prawnego beneficjenta, przygotowanie instytucjonalne do wdrażania projektu, zaawansowanie uzyskiwania pozwoleń na budowę oraz dokumentacji przetargowych.</p>	<p>Kryterium punktuje przygotowanie projektu rozumiane jako gotowość do realizacji inwestycji.</p> <p>Przyznawana punktacja:</p> <p>a) własność gruntów uregulowana w 100% dla całego projektu – 1 pkt</p> <p>b) uregulowany stan prawny beneficjenta – 1 pkt</p> <p>c) przygotowanie instytucjonalne do wdrażania projektu - beneficjent otrzymuje punkt za powołanie Jednostki Realizującej Projekt oraz Pełnomocnika ds. Realizacji Projektu. Przygotowanie instytucjonalne weryfikowane będzie na podstawie złożonego oświadczenia lub uchwały odpowiedniego organu o powołaniu JRP (struktury odpowiedzialnej za realizację projektu) i Pełnomocnika. – 1 pkt</p> <p>d) zaawansowanie uzyskiwania pozwoleń na budowę</p> <p>Przez pozwolenie na budowę dla potrzeb oceny projektów przyjmuje się pozwolenie na budowę - w rozumieniu art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 06.156.1118), jak również zgłoszenie - w rozumieniu art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 06.156.1118).</p> <p>Stopień pozyskania pozwoleń na budowę weryfikowany będzie na podstawie złożonego oświadczenia o stosunku wartości zadań inwestycyjnych posiadających pozwolenia na budowę do wartości wszystkich zadań.</p>

Lp.	Kryterium	Skala punktowa	Waga	Opis kryterium	Definicja kryterium
	całkowitej wartości projektu.				<p>Punktowana jest wartość wskaźnika wyrażonego stosunkiem wartości zadań inwestycyjnych posiadających pozwolenia na budowę do wartości wszystkich zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> ↳ 86 – 100% - 4 pkt; ↳ 71 – 85% - 3 pkt; ↳ 56 – 70% - 2 pkt; ↳ 40 - 55% - 1 pkt; ↳ do 39% - 0 pkt. <p>e) dokumentacja przetargowa</p> <p>Źródłem informacji o stosunku wartości kontraktów posiadających dokumentację przetargową do całkowitej wartości projektu będzie oświadczenie beneficjenta.</p> <p>Za dokumentację przetargową uznawane będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w przypadku robót budowlanych - dokumentacja projektowa, kosztorys inwestorski lub program funkcjonalno-użytkowy; - w przypadku dostaw i usług - dokument opisujący przedmiot zamówienia oraz szacowanie wartości zamówienia. <p>Punktowana jest wartość wskaźnika wyrażonego stosunkiem wartości kontraktów posiadających dokumentację przetargową do całkowitej wartości projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ↳ 86 – 100% - 4 pkt; ↳ 71 – 85% - 3 pkt; ↳ 56 – 70% - 2 pkt; ↳ 40 - 55% - 1 pkt; ↳ do 39% - 0 pkt
	Działanie 6.1 Poprawa i zapobieganie degradacji środowiska poprzez budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury ochrony środowiska. Poddziałanie 6.1.2 Gospodarka wodno-ściekowa				
1	Wielkość aglomeracji w RLM.	1-3 punkty	4	Kryterium ocenia docelową wielkość aglomeracji, w której realizowane jest przedsięwzięcie, wyrażoną Równoważną	Kryterium punktuje wielkość aglomeracji, w ramach których realizowany jest projekt. W ramach RPO WiM przewidziana jest realizacja projektów w aglomeracjach o wielkości od 2 000 do 15 000 RLM.

Lp.	Kryterium	Skala punktowa	Waga	Opis kryterium	Definicja kryterium
				Liczba Mieszkańców (RLM), zgodnie z rozporządzeniem wojewody w sprawie sposobu wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji. Przez aglomerację rozumiemy teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków. Im większa ilość RLM w aglomeracji objętej projektem - z przedziału od 2 000 do 15 000 RLM, tym większa liczba przyznanych punktów.	Przyznawana punktacja: ↳ 10 001-15 000 RLM - 3pkt; ↳ 5 001-10 000 RLM - 2 pkt; ↳ 2 000-5 000 RLM - 1 pkt.
2	Przyrost RLM.	0-4 punkty	3	Kryterium punktuje projekty, dzięki którym największa liczba RLM zostanie przyłączona do sieci kanalizacyjnej.	Kryterium punktuje projekty, dzięki którym największa liczba RLM zostanie przyłączona do sieci kanalizacyjnej. Przyrost RLM stanowi różnicę między liczbą RLM podłączonych do sieci po zakończeniu realizacji projektu oraz liczbą RLM podłączonych do sieci przed realizacją projektu. Przyznawana punktacja: ↳ 2 001 RLM i powyżej - 4 pkt; ↳ 1 501-2 000 RLM - 3 pkt; ↳ 1 001-1 500 RLM - 2 pkt; ↳ 501-1 000 RLM - 1 pkt; ↳ 500 RLM- 0 pkt.
3	Wypełnienie przez aglomerację wymogów dyrektywy 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991r. w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych.	0-3 punkty	2	Kryterium punktuje stopień wypełnienia przez aglomerację wymogów dyrektywy 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991r. w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych po realizacji projektu.	Zakres rzeczowy projektu powinien zapewnić wypełnienie przez aglomerację wymogów dyrektywy 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991r. w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, co jest mierzone procentem wyposażenia aglomeracji w system kanalizacji zbiorczej. Przyznawana punktacja: ↳ jeżeli aglomeracja wyposażona jest w system kanalizacji zbiorczej poniżej 35% - 3 pkt; ↳ jeżeli aglomeracja wyposażona jest w system kanalizacji zbiorczej w 36% - 50% - 2 pkt; ↳ jeżeli aglomeracja wyposażona jest w system kanalizacji zbiorczej w 51-85% - 1 pkt; ↳ jeżeli aglomeracja wyposażona jest w system kanalizacji zbiorczej powyżej 85% - 0 pkt.

Lp.	Kryterium	Skala punktowa	Waga	Opis kryterium	Definicja kryterium
4	Wskaźnik jednostkowych kosztów inwestycyjnych.	Punkty z przedziału <0-4>	2	Kryterium będzie mierzone za pomocą wskaźnika jednostkowego kosztu inwestycyjnego. Wskaźnik obliczamy jako stosunek całkowitych nakładów inwestycyjnych niezbędnych do realizacji projektu do ilości ścieków odprowadzanych w ciągu doby (w zł/m ³ /d).	Kryterium będzie mierzone za pomocą wskaźnika jednostkowego kosztu inwestycyjnego. Punkty obliczane są za pomocą następującego wzoru: $(x/y)*4$ pkt., gdzie „x” – to najniższy wskaźnik w danym konkursie, natomiast „y” – to wskaźnik ocenianego projektu.
5	Wskaźnik kosztu inwestycyjnego na 1 kg usuniętego ładunku BZT ₅ .	Punkty z przedziału <0-4>	2	Kryterium będzie mierzone za pomocą wskaźnika kosztu inwestycyjnego na 1 kg usuniętego ładunku BZT ₅ (zł/kg/d). BZT ₅ – pięciodniowe biochemiczne zapotrzebowanie na tlen.	Wskaźnik jednostkowego kosztu inwestycyjnego to całkowite nakłady inwestycyjne na 1 kg usuniętego ładunku BZT ₅ . Punkty obliczane są za pomocą następującego wzoru: $(x/y)*4$ pkt., gdzie „x” – to najniższy wskaźnik w danym konkursie, natomiast „y” – to wskaźnik ocenianego projektu.
6	Przygotowanie projektu – gotowość do realizacji inwestycji: a) własność gruntów, b) stan prawny beneficjenta, c) przygotowanie instytucjonalne do wdrażania, d) wartość zadań inwestycyjnych posiadających pozwolenia na budowę w stosunku do wartości wszystkich zadań, e) wartość kontraktów posiadających dokumentację przetargową w stosunku do całkowitej wartości projektu wartość kontraktów posiadających dokumentację przetargową w stosunku do całkowitej wartości	a) 0-1 punkt b) 0-1 punkt c) 0-1 punkt d) 0-4 punkty e) 0-4 punkty	a) 2 b) 2 c) 1 d) 3 e) 2	Kryterium punktuje przygotowanie projektu rozumiane jako gotowość do realizacji inwestycji. Najwięcej punktów otrzymają projekty, których przygotowanie jest najbardziej zaawansowane. Przez stopień przygotowania projektu rozumie się uregulowanie własności gruntów, stanu prawnego beneficjenta, przygotowanie instytucjonalne do wdrażania projektu, zaawansowanie uzyskiwania pozwoleń na budowę oraz dokumentacji przetargowych.	Kryterium punktuje przygotowanie projektu rozumiane jako gotowość do realizacji inwestycji. Przyznawana punktacja: a) własność gruntów uregulowana w 100% dla całego projektu – 1 pkt b) uregulowany stan prawny beneficjenta – 1 pkt c) przygotowanie instytucjonalne do wdrażania projektu - beneficjent otrzymuje punkt za powołanie Jednostki Realizującej Projekt oraz Pełnomocnika ds. Realizacji Projektu. Przygotowanie instytucjonalne weryfikowane będzie na podstawie złożonego oświadczenia lub uchwały odpowiedniego organu o powołaniu JRP (struktury odpowiedzialnej za realizację projektu) i Pełnomocnika. – 1 pkt d) zaawansowanie uzyskiwania pozwoleń na budowę Przez pozwolenie na budowę dla potrzeb oceny projektów przyjmuje się pozwolenie na budowę - w rozumieniu art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 06.156.1118), jak również zgłoszenie - w rozumieniu art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 06.156.1118). Stopień pozyskania pozwoleń na budowę weryfikowany będzie na podstawie złożonego oświadczenia o stosunku wartości zadań inwestycyjnych posiadających pozwolenia na budowę do wartości wszystkich zadań. Punktowana jest wartość wskaźnika wyrażonego stosunkiem wartości zadań inwestycyjnych posiadających pozwolenia na budowę do wartości wszystkich zadań: ➤ 86 – 100% - 4 pkt;

Lp.	Kryterium	Skala punktowa	Waga	Opis kryterium	Definicja kryterium
	posiadających pozwolenia na budowę w stosunku do wartości wszystkich posiadających dokumentację przetargową w stosunku do całkowitej wartości projektu.				<ul style="list-style-type: none"> ➤ 71 – 85% - 3 pkt; ➤ 56 – 70% - 2 pkt; ➤ 40 - 55% - 1 pkt; ➤ do 39% - 0 pkt. <p>e) dokumentacja przetargowa</p> <p>Źródłem informacji o stosunku wartości kontraktów posiadających dokumentację przetargową do całkowitej wartości projektu będzie oświadczenie beneficjenta.</p> <p>Za dokumentację przetargową uznawane będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w przypadku robót budowlanych - dokumentacja projektowa, kosztorys inwestorski lub program funkcjonalno-użytkowy; - w przypadku dostaw i usług - dokument opisujący przedmiot zamówienia oraz szacowanie wartości zamówienia. <p>Punktowana jest wartość wskaźnika wyrażonego stosunkiem wartości kontraktów posiadających dokumentację przetargową do całkowitej wartości projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 86 – 100% - 4 pkt; ➤ 71 – 85% - 3 pkt; ➤ 56 – 70% - 2 pkt; ➤ 40 - 55% - 1 pkt; ➤ do 39% - 0 pkt.
	Działanie 6.2 Ochrona środowiska przed zanieczyszczeniami i zniszczeniami Poddziałanie 6.2.1 Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii				
1	Wskaźnik wykorzystania energii odnawialnej.	0-4 punkty	4	Kryterium punktuje ilość energii wytworzonej z odnawialnych źródeł energii (geotermalna, solarna, biomasa) w wyniku realizacji projektu. Im większy % energii pozyskanej z OZE, tym większa ilość przyznanych punktów.	<p>Kryterium punktuje ilość energii wytworzonej z odnawialnych źródeł energii (geotermalna, solarna, biomasa) w wyniku realizacji projektu. Wskaźnik wyrażony jest stosunkiem ilości energii pozyskanej z OZE w wyniku budowy / modernizacji do zapotrzebowania na energię po budowie / modernizacji (%). Zakłada się przyznanie po 1 pkt za każde osiągnięte 25 punktów procentowych.</p> <p>Przyznawana punktacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ↳ 100 % – 4 pkt; ↳ <75%-100%)- 3 pkt; ↳ <50%-75%) - 2 pkt;

Lp.	Kryterium	Skala punktowa	Waga	Opis kryterium	Definicja kryterium
					↳ <25%-50) – 1 pkt; ↳ (0% - 25%)- 0 pkt.
2	Uniknięte emisje zanieczyszczeń CO ₂ .	Punkty z przedziału <0-4>	3	Kryterium punktuje uniknięte emisje zanieczyszczeń CO ₂ wyrażone w kg/rok.	<p>Uniknięte emisje zanieczyszczeń CO₂ to różnica wielkości emisji CO₂ w skali roku ze źródła energii stosowanego przed i po realizacji projektu.</p> <p>W przypadku, gdy projekt nie polega na zmianie źródła energii (budowa nowego systemu), liczymy różnicę między wielkością emisji CO₂ ze źródła konwencjonalnego i systemu powstałego w wyniku realizacji projektu. Do obliczeń należy przyjąć następujące założenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - źródło konwencjonalne opalane jest brykietem węgla kamiennego; - źródło konwencjonalne wytwarza taką samą ilość energii jak system powstały w wyniku realizacji projektu. <p>Punkty obliczane są za pomocą następującego wzoru:</p> $(y/x) \cdot 4 \text{ pkt.}, \text{ gdzie „x” – to najwyższy wskaźnik unikniętych emisji zanieczyszczeń CO}_2 \text{ w danym konkursie, natomiast „y” – to wskaźnik ocenianego projektu.}$
3	Redukcja emisji zanieczyszczeń w przeliczeniu na SO ₂ .	Punkty z przedziału <0-4>	3	Kryterium punktuje redukcję emisji zanieczyszczeń w przeliczeniu na SO ₂ mierzoną w Mg/a.	<p>Redukcja emisji zanieczyszczeń w przeliczeniu na SO₂ liczona jest jako różnica emisji równoważnej przed i po realizacji projektu. Emisja równoważna to emisja wszystkich zanieczyszczeń w przeliczeniu na emisję SO₂ przez pomnożenie przez współczynnik toksyczności Ka. Sposób wyliczenia emisji równoważnych powinien być zgodny z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 06.06.2002r. w sprawie dopuszczalnych poziomów niektórych substancji w powietrzu, alarmowych poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz marginesów tolerancji dla dopuszczalnych poziomów niektórych substancji. (Dz. U. 2002.87.796). Do oceny emisji równoważnej należy ująć podstawowe zanieczyszczenia: SO₂, NOx, CO, CO₂ i pyły.</p> <p>Punkty obliczane są za pomocą następującego wzoru:</p> $(y/x) \cdot 4 \text{ pkt.}, \text{ gdzie „x” – to najwyższy wskaźnik w danym konkursie, natomiast „y” – to wskaźnik ocenianego projektu.}$
4	Zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło.	Punkty z przedziału <0-4>	2	Kryterium punktuje zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło wyrażone w % w wyniku realizacji projektu.	<p>Zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło to różnica między zapotrzebowaniem na ciepło w obiektach objętych projektem przed i po modernizacji dzielona przez zapotrzebowanie na ciepło przed modernizacją.</p> <p>Punkty obliczane są za pomocą następującego wzoru:</p> $(y/x) \cdot 4 \text{ pkt.}, \text{ gdzie „x” – to najwyższy wskaźnik w danym konkursie, natomiast „y” – to wskaźnik ocenianego projektu.}$
5	Wskaźnik jednostkowych kosztów inwestycyjnych.	Punkty z przedziału	2	Kryterium punktuje projekty, w których wartość jednostkowych kosztów	Wskaźnik jednostkowych kosztów inwestycyjnych obliczamy stosunkiem całkowitych nakładów inwestycyjnych niezbędnych do realizacji projektu do

Lp.	Kryterium	Skala punktowa	Waga	Opis kryterium	Definicja kryterium
		<0-4>		<p>inwestycyjnych przypadających na jednostkę zainstalowanej mocy jest najniższa.</p> <p>Wartość wskaźnika obliczamy stosunkiem całkowitych nakładów inwestycyjnych niezbędnych do realizacji projektu do wielkości mocy zainstalowanej w wyniku realizacji projektu (w zł/MW).</p>	<p>wielkości mocy zainstalowanej w wyniku realizacji projektu (w zł/MW).</p> <p>Punkty obliczane są za pomocą następującego wzoru: $(x/y) \cdot 4$ pkt., gdzie „x” – to najniższy wskaźnik w danym konkursie, natomiast „y” – to wskaźnik ocenianego projektu.</p>
6	<p>Przygotowanie projektu – gotowość do realizacji inwestycji:</p> <p>a) własność gruntów,</p> <p>b) stan prawny beneficjenta,</p> <p>c) przygotowanie instytucjonalne do wdrażania,</p> <p>d) wartość zadań inwestycyjnych posiadających pozwolenia na budowę w stosunku do wartości wszystkich zadań,</p> <p>e) wartość kontraktów posiadających dokumentację przetargową w stosunku do całkowitej wartości projektu.</p>	<p>a) 0-1</p> <p>b) 0-1</p> <p>c) 0-1</p> <p>d) 0-4</p> <p>e) 0-4</p>	<p>a) 2</p> <p>b) 2</p> <p>c) 1</p> <p>d) 3</p> <p>e) 2</p>	<p>Kryterium punktuje przygotowanie projektu rozumiane jako gotowość do realizacji inwestycji. Najwięcej punktów otrzymają projekty, których przygotowanie jest najbardziej zaawansowane. Przez stopień przygotowania projektu rozumie się uregulowanie własności gruntów, stanu prawnego beneficjenta, przygotowanie instytucjonalne do wdrażania projektu, zaawansowanie uzyskiwania pozwoleń na budowę oraz dokumentacji przetargowych.</p>	<p>Kryterium punktuje przygotowanie projektu rozumiane jako gotowość do realizacji inwestycji.</p> <p>Przyznawana punktacja:</p> <p>a) własność gruntów uregulowana w 100% dla całego projektu – 1 pkt</p> <p>b) uregulowany stan prawny beneficjenta – 1 pkt</p> <p>c) przygotowanie instytucjonalne do wdrażania projektu - beneficjent otrzymuje punkt za powołanie Jednostki Realizującej Projekt oraz Pełnomocnika ds. Realizacji Projektu. Przygotowanie instytucjonalne weryfikowane będzie na podstawie złożonego oświadczenia lub uchwały odpowiedniego organu o powołaniu JRP (struktury odpowiedzialnej za realizację projektu) i Pełnomocnika. – 1 pkt</p> <p>d) zaawansowanie uzyskiwania pozwoleń na budowę</p> <p>Przez pozwolenie na budowę dla potrzeb oceny projektów przyjmuje się pozwolenie na budowę - w rozumieniu art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 06.156.1118), jak również zgłoszenie - w rozumieniu art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 06.156.1118).</p> <p>Stopień pozyskania pozwoleń na budowę weryfikowany będzie na podstawie złożonego oświadczenia o stosunku wartości zadań inwestycyjnych posiadających pozwolenia na budowę do wartości wszystkich zadań.</p> <p>Punktowana jest wartość wskaźnika wyrażonego stosunkiem wartości zadań inwestycyjnych posiadających pozwolenia na budowę do wartości wszystkich zadań:</p> <p>↳ 86 – 100% - 4 pkt;</p> <p>↳ 71 – 85% - 3 pkt;</p> <p>↳ 56 – 70% - 2 pkt;</p> <p>↳ 40 - 55% - 1 pkt;</p> <p>↳ do 39% - 0 pkt.</p> <p>e) dokumentacja przetargowa</p>

Lp.	Kryterium	Skala punktowa	Waga	Opis kryterium	Definicja kryterium
					<p>Źródłem informacji o stosunku wartości kontraktów posiadających dokumentację przetargową do całkowitej wartości projektu będzie oświadczenie beneficjenta.</p> <p>Za dokumentację przetargową uznawane będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w przypadku robót budowlanych - dokumentacja projektowa, kosztorys inwestorski lub program funkcjonalno-użytkowy; - w przypadku dostaw i usług - dokument opisujący przedmiot zamówienia oraz szacowanie wartości zamówienia. <p>Punktowana jest wartość wskaźnika wyrażonego stosunkiem wartości kontraktów posiadających dokumentację przetargową do całkowitej wartości projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ↳ 86 – 100% - 4 pkt; ↳ 71 – 85% - 3 pkt; ↳ 56 – 70% - 2 pkt; ↳ 40 - 55% - 1 pkt; ↳ do 39% - 0 pkt.
	Działanie 6.2 Ochrona środowiska przed zanieczyszczeniami i zniszczeniami Poddziałanie 6.2.2 Bezpieczeństwo ekologiczne Kryteria dla projektów przeciwpowodziowych Zadanie 1. Budowa, modernizacja i poprawa stanu technicznego urządzeń przeciwpowodziowych , regulacja cieków wodnych, modernizacja i budowa małych zbiorników retencyjnych.				
1				Kryterium określa ilość mieszkańców	Kryterium określa ilość mieszkańców potencjalnie zagrożonych powodzią lub

Lp.	Kryterium	Skala punktowa	Waga	Opis kryterium	Definicja kryterium
	Ilość mieszkańców potencjalnie zagrożonych powodzią lub katastrofą urządzenia wodnego.	0-4 punkty	4	potencjalnie zagrożonych powodzią lub katastrofą urządzenia wodnego wyrażone liczbą osób. Punktowane będą projekty zapewniające bezpieczeństwo przeciwpowodziowe największej ilości mieszkańców. W ramach działania priorytetem będą projekty, które mają na celu zwolnienie szybkości odpływu wód opadowych oraz zwiększenie retencyjności zlewni. Planowane działania obejmą rehabilitację istniejących urządzeń przeciwpowodziowych, jeśli to konieczne. Budowa nowych środków infrastrukturalnych służących ochronie przeciwpowodziowej będzie wspierana tylko w przypadkach, gdy pomimo realizacji powyżej wymienionych działań będzie istniało ryzyko przeciwpowodziowe oraz pod warunkiem spełnienia wymagań Ramowej Dyrektywy Wodnej	katastrofą urządzenia wodnego wyrażone liczbą osób. Przyznawana punktacja: ↳ powyżej 100 000 osób - 4 pkt; ↳ 50 001 -100 000 osób- 3 pkt; ↳ 25 001-50 000 osób - 2 pkt; ↳ 10 000-25 000 osób - 1 pkt; ↳ do 9 999 osób - 0 pkt.
2	Powierzchnia obszaru zagrożonego powodzią lub katastrofą urządzenia wodnego.	0-4 punkty	3	Kryterium określa powierzchnię obszaru zagrożonego powodzią lub katastrofą urządzenia wodnego w ha. Punktowane będą projekty zapewniające bezpieczeństwo przeciwpowodziowe na największym obszarze.	Kryterium określa powierzchnię obszaru zagrożonego powodzią lub katastrofą urządzenia wodnego w ha. Przyznawana punktacja: ↳ powyżej 10 000 ha – 4 pkt; ↳ 5 001 – 10 000 ha – 3 pkt; ↳ 1 001 – 5 000 ha – 2 pkt; ↳ 200 -1 000 ha – 1 pkt; ↳ do 199 ha – 0 pkt.
3	Przygotowanie projektu – gotowość do realizacji inwestycji: a) własność gruntów, b) stan prawny beneficjenta c) przygotowanie instytucjonalne do	a) 0-1 b) 0-1 c) 0-1 d) 0-4 e) 0-4	a) 2 b) 2 c) 1 d) 3 e) 2	Kryterium punktuje przygotowanie projektu rozumiane jako gotowość do realizacji inwestycji. Najwięcej punktów otrzymają projekty, których przygotowanie jest najbardziej zaawansowane. Przez stopień przygotowania projektu rozumie się uregulowanie własności gruntów, stanu prawnego beneficjenta, przygotowanie	Kryterium punktuje przygotowanie projektu rozumiane jako gotowość do realizacji inwestycji. Przyznawana punktacja: a) własność gruntów uregulowana w 100% dla całego projektu– 1 pkt b) uregulowany stan prawny beneficjenta – 1 pkt c) przygotowanie instytucjonalne do wdrażania projektu - beneficjent otrzymuje punkt za powołanie Jednostki Realizującej Projekt oraz Pełnomocnika ds. Realizacji Projektu. Przygotowanie instytucjonalne weryfikowane będzie na

Lp.	Kryterium	Skala punktowa	Waga	Opis kryterium	Definicja kryterium
	wdrażania, d) wartość zadań inwestycyjnych posiadających pozwolenia na budowę w stosunku do wartości wszystkich zadań, e) wartość kontraktów posiadających dokumentację przetargową w stosunku do całkowitej wartości projektu.			instytucjonalne do wdrażania projektu, zaawansowanie uzyskiwania pozwoleń na budowę oraz dokumentacji przetargowych.	<p>podstawie złożonego oświadczenia lub uchwały odpowiedniego organu o powołaniu JRP (struktury odpowiedzialnej za realizację projektu) i Pełnomocnika. – 1 pkt</p> <p>d) zaawansowanie uzyskiwania pozwoleń na budowę</p> <p>Przez pozwolenie na budowę dla potrzeb oceny projektów przyjmuje się pozwolenie na budowę - w rozumieniu art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 06.156.1118), jak również zgłoszenie - w rozumieniu art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. 06.156.1118).</p> <p>Stopień pozyskania pozwoleń na budowę weryfikowany będzie na podstawie złożonego oświadczenia o stosunku wartości zadań inwestycyjnych posiadających pozwolenia na budowę do wartości wszystkich zadań.</p> <p>Punktowana jest wartość wskaźnika wyrażonego stosunkiem wartości zadań inwestycyjnych posiadających pozwolenia na budowę do wartości wszystkich zadań:</p> <ul style="list-style-type: none"> ↳ 86 – 100% - 4 pkt; ↳ 71 – 85% - 3 pkt; ↳ 56 – 70% - 2 pkt; ↳ 40 - 55% - 1 pkt; ↳ do 39% - 0 pkt. <p>e) dokumentacja przetargowa</p> <p>Źródłem informacji o stosunku wartości kontraktów posiadających dokumentację przetargową do całkowitej wartości projektu będzie oświadczenie beneficjenta.</p> <p>Za dokumentację przetargową uznawane będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w przypadku robót budowlanych - dokumentacja projektowa, kosztorys inwestorski lub program funkcjonalno-użytkowy; - w przypadku dostaw i usług - dokument opisujący przedmiot zamówienia oraz szacowanie wartości zamówienia. <p>Punktowana jest wartość wskaźnika wyrażonego stosunkiem wartości kontraktów posiadających dokumentację przetargową do całkowitej wartości projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ↳ 86 – 100% - 4 pkt; ↳ 71 – 85% - 3 pkt; ↳ 56 – 70% - 2 pkt; ↳ 40 - 55% - 1 pkt; ↳ do 39% - 0 pkt.
	Działanie 6.2				

Lp.	Kryterium	Skala punktowa	Waga	Opis kryterium	Definicja kryterium
	Ochrona środowiska przed zanieczyszczeniami i zniszczeniami Poddziałanie 6.2.2 Bezpieczeństwo ekologiczne Kryteria dla projektów z zakresu monitoringu Zadanie 2. Tworzenie i rozbudowywanie systemów lokalnego monitoringu środowiskowego. Zadanie 4. Opracowywanie baz danych dotyczących stanu środowiska oraz systemów przekazywania tych informacji mieszkańcom.				
1	Zasięg obszarowy projektu.	0-4 punkty	4	Kryterium ocenia zasięg obszarowy projektu. Najwięcej punktów otrzymają projekty o zasięgu wojewódzkim	<p>Kryterium ocenia zasięg obszarowy projektu. Projekty powinny odejmować przedsięwzięcia ponadregionalne (powyżej jednego powiatu) lub dotyczyć całego województwa.</p> <p>Przyznawana punktacja dla projektów obejmujących obszar:</p> <ul style="list-style-type: none"> ↳ całego województwa – 4 pkt; ↳ kilku powiatów dedykowanych kilku tematykom środowiskowym (komponentom środowiska) - 3 pkt; ↳ kilku powiatów dedykowanych jednej tematyce środowiskowej (1 komponent środowiska) – 2 pkt; ↳ jednego powiatu, niezależnie od ilości komponentów środowiska – 1 pkt; ↳ poniżej 1 powiatu – 0 pkt.

Lp.	Kryterium	Skala punktowa	Waga	Opis kryterium	Definicja kryterium
2	Zgodność z metodykami lub innymi standardami dotyczącymi technik badawczych i ocen stanu środowiska uznanymi przez UE, w tym standardy informatyczne.	0-4 punkty	3	Oceniana będzie zgodność proponowanych rozwiązań monitoringowych z metodykami lub innymi standardami dotyczącymi technik badawczych i ocen stanu środowiska uznanymi przez UE, w tym standardów informatycznych.	<p>Zastosowane techniki badawcze i oceny powinny spełniać wymagania zawarte w aktach prawnych UE. W przypadku braku takich aktów prawnych, zastosowane techniki powinny być rekomendowane przez UE w innych dokumentach.</p> <p>Przyznawana punktacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> ↳ wszystkie metodyki badawcze i inne standardy wskazane w projekcie są uznane/ zatwierdzone w UE w postaci aktów prawnych lub innych dokumentów – 4 pkt; ↳ składający projekt wykazał, iż wszystkie metodyki badawcze i inne standardy wskazane w projekcie są kompatybilne z metodykami lub standardami uznanymi/ zatwierdzonymi w UE w postaci aktów prawnych lub innych dokumentów – 3 pkt; ↳ zastosowane metodyki i standardy są stosowane poza UE, ale składający wniosek tylko częściowo wykazał, że są one kompatybilne z metodykami lub standardami uznanymi/ zatwierdzonymi w UE w postaci aktów prawnych lub innych dokumentów – 2 pkt; ↳ zastosowane metodyki i standardy są stosowane poza UE, ale składający wniosek nie wykazał, że są one kompatybilne z metodykami lub standardami uznanymi/ zatwierdzonymi w UE w postaci aktów prawnych lub innych dokumentów – 1 pkt; ↳ brak zgodności z metodykami lub innymi standardami UE lub poza UE – 0 pkt.
3	Zapewnienie trwałości instytucjonalnej i trwałości wykorzystania wyników projektu.	0-4 punkty	2	Kryterium ocenia zapewnienie trwałości instytucjonalnej i trwałości wykorzystania wyników projektu.	<p>Beneficjent powinien dysponować doświadczeniem w realizacji projektów w zakresie monitoringu środowiska, jak również powinien zapewnić sprawny system funkcjonowania wyników projektu po jego zakończeniu, w tym również rozpowszechnienie wyników monitoringu i wykorzystanie tych wyników na potrzeby zarządzania środowiskiem przez administrację</p> <p>Przyznawana punktacja: .</p> <ul style="list-style-type: none"> ↳ co najmniej 15 letnie doświadczenie w realizacji projektów w zakresie monitoringu środowiska oraz zapewnienie trwałego systemu funkcjonowania wyników projektu poprzez włączenie partnerów z administracji publicznej – 4 pkt; ↳ doświadczenie do 15 lat – 3 pkt; ↳ brak doświadczenia w realizacji projektów w zakresie monitoringu środowiska, ale zapewniony trwały system funkcjonowania wyników projektu poprzez włączenie partnerów z administracji publicznej – 2 pkt; ↳ brak doświadczenia w realizacji projektów w zakresie monitoringu środowiska, ale zapewniony trwały system funkcjonowania wyników projektu bez włączenia partnerów z administracji publicznej – 1pkt; ↳ brak doświadczenia w realizacji projektów w zakresie monitoringu

Lp.	Kryterium	Skala punktowa	Waga	Opis kryterium	Definicja kryterium
					środowiska i brak zapewnienia trwałości projektu po jego zakończeniu – 0 pkt.
4	Stopień innowacyjności rozwiązań.	0, 2 punkty	2	W tym kryterium ocenie podlega stopień innowacyjności rozwiązań zastosowanych w ramach projektu. Najwyżej punktowane będą rozwiązania, które uwzględniają zastosowanie nowych technik pomiarowych (np. modele obliczeniowe, wykorzystanie zdjęć satelitarnych, większa niż dotychczas stosowana dokładność oznaczeń).	Ocenie podlega stopień innowacyjności rozwiązań zastosowanych w ramach projektu. Przyznawana punktacja: ↳ projekt zawiera zintegrowane rozwiązania innowacyjne – 2 pkt; ↳ projekt nie zawiera rozwiązań innowacyjnych, nie wprowadza badań nowych parametrów ani większej niż dotychczas stosowana dokładności oznaczeń – 0 pkt.
	Działanie 6.2 Ochrona środowiska przed zanieczyszczeniami i zniszczeniami Poddziałanie 6.2.2 Bezpieczeństwo ekologiczne Kryteria dla projektów z zakresu bezpieczeństwa ekologicznego Zadanie 3 Wyposażenie jednostek ratownictwa w specjalistyczny sprzęt.				
1	Wpływ na zwiększenie poziomu bezpieczeństwa ludzi i środowiska.	0-4 punkty	4	Kryterium punktuje wpływ projektu na zwiększenie poziomu bezpieczeństwa ludzi i środowiska. Kryterium mierzone jest odsetkiem jednostek podziału administracyjnego województwa, w których występuje określone zagrożenie, objętych projektem wnioskodawcy.	Kryterium punktuje wpływ projektu na zwiększenie poziomu bezpieczeństwa ludzi i środowiska. Przyznawana punktacja: ↳ 100% jednostek podziału administracyjnego na obszarze działania wnioskodawcy – 4 pkt; ↳ 71% - 99% jednostek – 3 pkt; ↳ 41% - 70% jednostek – 2 pkt; ↳ 20% - 40%, jednostek – 1 pkt.

Lp.	Kryterium	Skala punktowa	Waga	Opis kryterium	Definicja kryterium
					↳ do 19% jednostek – 0 pkt.
2	Wpływ na skuteczność podejmowanych działań w zakresie zwiększenia ochrony przed klęskami żywiołowymi i katastrofami ekologicznymi.	0-4 punkty	4	Kryterium ocenia wpływ na skuteczność podejmowanych działań w zakresie zwiększenia ochrony przed klęskami żywiołowymi i katastrofami ekologicznymi. Zwiększenie efektywności podejmowania działań czyli przeciwdziałania bądź likwidacji zagrożeń i/lub awarii dotyczy projektów dotyczących wsparcia technicznego. Mierzone jest wskaźnikiem jednostek sprzętowych na 1 tys. mieszkańców w obszarze objętym projektem w odniesieniu do uregulowań prawnych dotyczących danego zagrożenia lub awarii.	Kryterium ocenia wpływ na skuteczność podejmowanych działań w zakresie zwiększenia ochrony przed klęskami żywiołowymi i katastrofami ekologicznymi. Przyznawana punktacja: ↳ 81% -100% - 4 pkt; ↳ 61% - 80% - 3 pkt; ↳ 41% - 60% - 2 pkt; ↳ 21% - 40% - 1 pkt; ↳ 0% - 20% - 0 pkt.
3	Trwałość projektu i wykonalność instytucjonalna.	0-4 punkty	1	Kryterium premiuje projekty o największej trwałości i wykonalności instytucjonalnej. Kryterium pozwala na ocenę stabilności finansowej projektu oraz trwałości struktury instytucjonalnej beneficjenta oraz jego zadań w ramach systemu ratownictwa i ochrony ludności.	Kryterium premiuje projekty o największej trwałości i wykonalności instytucjonalnej. Przyznawana punktacja: ↳ powyżej 10 lat – 4 pkt; ↳ 9– 10 lat łącznie – 3 pkt; ↳ 7 – 8 lat łącznie – 2 pkt; ↳ 5 – 6 lat łącznie – 1 pkt; ↳ poniżej 5 lat – 0 pkt.